

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 8 oktober 2020 met nummer RvVb-UDN-2021-0139
in de zaak met rolnummer 2021-RvVb-0044-UDN

Verzoekende partij	de vzw NATUURPUNT BEHEER, VERENIGING VOOR NATUURBEHEER EN LANDSCHAPSZORG IN VLAANDEREN vertegenwoordigd door advocaten Peter DE SMEDT, Robin VERBEKE en Matthias STRUBBE met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Kasteellaan 141
Verwerende partij	de provincie ANTWERPEN , vertegenwoordigd door de deputatie van de provincieraad
Belanghebbenden	1. de heer Alfons VERHAERT , wonende te 2230 Herselt, Molenvloed 29 2. het college van burgemeester en schepenen van de gemeente HERSELT , met kantoor te 2230 Herselt, Kerkstraat 1 3. het AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS (ANB) , met kantoor te 1000 Brussel, Havenlaan 88 bus 75 4. het INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK (INBO) , met kantoor te 1000 Brussel, Havenlaan 88 bus 73

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een bericht van 8 oktober 2020 de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 6 augustus 2020.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de eerste belanghebbende tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Herstelt van 24 februari 2020 ontvankelijk en gegrond verklaard.

De verwerende partij heeft aan de eerste belanghebbende een omgevingsvergunning verleend onder voorwaarden voor de reliëfwijziging van een akker in het kader van verbeterd bodembeheer op de percelen gelegen te 2230 Herselt, Achter de Wereld n-b, met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie G, nrs. 656C0, 659D0 en 657B0.

II. ONDERZOEK VAN HET VERZOEK TOT SCHORSING BIJ VOORRAAD BIJ UITERST DRINGENDE NOODZAKELIJKHEID

Krachtens artikel 40, §2, tweede lid van het Decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) kan de Raad op verzoek, in geval van uiterst dringende noodzakelijkheid, bij wijze van voorlopige maatregel de schorsing van de bestreden beslissing bevelen, zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord.

Standpunt van de verzoekende partij

De verzoekende partij omschrijft de uiterst dringende noodzakelijkheid en het verzoek om bij wijze van voorlopige maatregel te schorsen als volgt:

“ ...

IV. UITERST DRINGENDE NOODZAKELIJKHEID

...
16.

Wat de nadelige gevolgen van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing betreft, wijst verzoekende partij er op dat er ingevolge de bestreden beslissing een bestaande depressie van ongeveer een halve hectare groot (met een buffercapaciteit van ongeveer 500 m³)⁹ opgehoogd en er aan aantal maatregelen worden genomen om het effect van deze ophoging te mildereren (zie supra).

Deze werken hebben, gelet op de aangetaste staat van instandhouding waarin het betrokken gebied zich bevindt (zie supra), een nadelig effect op de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone. Dit effect is tweeledig:

- Vooreerst is vast te stellen dat er van op het betrokken terrein – met nutriënten beladen – landbouwwater via de grachten rechtstreeks naar de hoofddepressie van de Langdonken zal worden geleid, hetgeen negatieve gevolgen heeft voor de daar aanwezige voedselarme vegetaties. Een verdere achteruitgang van oppervlakte en kwaliteit van de betrokken habitats zal optreden, terwijl de instandhoudingsdoelstellingen net een herstel vooropstellen. Hetzelfde geldt overigens voor het water dat, via de baangracht en de Raamdonkse beek, de Raambroekse bossen zal bereiken.

- Daarnaast impliceert de opvulling van de depressie (en de versnelde afvoer via de waterlopen die ermee gepaard gaat) dat er een verminderde infiltratie optreedt naar het grondwater. Langdonken is een grondwatergevoede depressie. De hoogste natuurwaarden in het betrokken gebied zijn te danken aan de kwaliteit en kwantiteit van het toekomstige grondwater. Een verminderde infiltratie die gevolgen heeft voor de grondwaterstand, staat haaks op de doelstelling om een natuurlijke hydrologie met een voldoende hoge grondwaterstand in het betrokken gebied te bewerkstelligen.

Deze effecten werd overigens eveneens besproken in het eerste ongunstige advies van het ANB (stuk 5). Dat het ANB in haar latere advisering haar ongunstig standpunt heeft bijgesteld, moet buiten beschouwing worden gelaten, nu dit standpunt is gebaseerd op een advies van INBO dat op onjuiste gegevens is gebaseerd en intussen wordt heroverwogen door de betrokken instantie (zie stuk 8). Bovendien moet worden vastgesteld dat in dit advies geen rekening wordt gehouden met het feit dat door de opvulling van de depressie (en de versnelde afvoer via de waterlopen die ermee gepaard gaat) er een verminderde infiltratie optreedt naar het grondwater. Nu Langdonken is een grondwatergevoede depressie is en de hoogste natuurwaarden in het betrokken gebied te danken zijn aan de

kwiteit en kwantiteit van het toekomstige grondwater, staat een verminderde infiltratie die gevolgen heeft voor de grondwaterstand, haaks op de doelstelling om een natuurlijke hydrologie met een voldoende hoge grondwaterstand in het betrokken gebied te bewerkstelligen.

17. *Het voorgaande geldt des te meer nu de waterhuishouding in het betrokken gebied een gevoelig punt is. Uit het S-IHD rapport dat voor het habitatrictlijngebied¹⁰ is opgemaakt, blijkt immers dat de verstoring van de natuurlijke waterhuishouding en de verontreiniging van oppervlaktewater en grondwater de voornaamste bedreigingen zijn in voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen voor dit gebied (S-IHD rapport, p. 77 en 78).*

Dit heeft zich vertaald in een aantal hersteldoelen die spelen binnen het gebied. Zo wordt specifiek voor deelgebied 6 – i.e. het deelgebied waarin het betrokken terrein zich bevindt – een toename vooropgesteld van verschillende habitattypes (zie randnummer 5). Een aantal van deze habitattypes zijn gevoelig aan verstoring van de natuurlijke waterhuishouding en/of de verontreiniging van oppervlakte- en grondwater (met bv. nutriënten):

- Voor het habitatype 4010_7150 (NoordAtlantische vochtige heide met Erica tetralix en Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion) wordt zowel een toename in oppervlakte als kwaliteit vooropgesteld. Teneinde een hogere kwaliteit te bereiken is een “natuurlijke hydrologie met een voldoende hoge grondwaterstand” van het grootste belang;

- Voor het habitatype 6430 (Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones) wordt een toename in kwaliteit vooropgesteld. Teneinde een hogere kwaliteit te bereiken is een “natuurlijke hydrologie in de vallei van de Grote Nete met een natuurlijke overstromings-dynamiek” van belang.

- Voor het habitatype 7140 (Overgangs- en trilveen; subtype 7140_meso - mineraalarm circumneutraal overgangsveen) wordt zowel een toename in oppervlakte als kwaliteit vooropgesteld. Teneinde een hogere kwaliteit te bereiken is een “natuurlijke hydrologie in de vallei van de Grote Nete met een voldoende hoge kweldruk” van belang;

- Voor het habitatype 91E0 (Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (AlnoPadion, Alnion incanae, Salicion albae)) wordt zowel een toename in oppervlakte als kwaliteit vooropgesteld. Teneinde een hogere kwaliteit te bereiken is een “natuurlijke hydrologie in de vallei van de Grote Nete met een voldoende hoog grondwaterpeil, een voldoende hoge kweldruk en een natuurlijke overstromingsdynamiek” van belang.

Een aantal van deze habitattypes is overigens actueel aanwezig in de omgeving van het betrokken terrein waarop de bestreden beslissing betrekking heeft (zie randnummer 5).

Een verstoring van de lokale waterhuishouding kan voormelde instandhoudingsdoelstellingen ernstig bemoeilijken of zelfs onmogelijk maken. Dit niet enkel door het afvloeien van met nutriënten beladen landbouwwater naar de verder gelegen depressie, maar een door de verminderde infiltratie die gevolgen kan hebben voor de grondwaterstand.

18. *Dat deze nadelige gevolgen zich op korte termijn kunnen realiseren en de afhandeling van de gewone schorsingsprocedure te laat zal komen om de verwezenlijking van de aangevoerde nadelige gevolgen, die voor verzoekende partij persoonlijk voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, te voorkomen, blijkt uit de volgende zaken:*

- Vooreerst hebben de betrokken werkzaamheden louter betrekken op het wijzigen van het reliëf. Dit betreft een stedenbouwkundige handelingen die snel en op relatief korte termijn kan worden uitgevoerd.

- Bovendien heeft verzoekende partij op 7 oktober 2020 vastgesteld dat vergunningsaanvrager een aanvang heeft genomen met de uitvoering van de bestreden vergunning (zie onderstaande figuur):

...

Foto genomen op 7 oktober 2020

- Tot slot moet worden vastgesteld dat, eens de reliëfwijziging volledig is voltrokken, de schadelijke gevolgen zich zullen beginnen manifesteren. Indien de bestreden vergunning finaal zou worden vernietigd en vergunningsaanvrager het terrein in zijn oorspronkelijke toestand zou moeten herstellen, de schade aan beschermde habitats zich niet zomaar zal herstellen. Bepaalde habitats zullen onherroepelijk verloren zijn gegaan.

19. Wat ten slotte de vereiste spoed en diligentie betreft, kan verzoekende partij niets worden verweten. De termijn om een beroep tot nietigverklaring in te stellen bij Uw Raad loopt nog tot 19 oktober 2020 (zie supra).

In normale omstandigheden wacht een vergunningsaanvrager de beroepstermijn af alvorens met de werkzaamheden te beginnen. Verzoekende partij heeft op 7 oktober 2020 vastgesteld dat vergunningsaanvrager deze beroepstermijn niet heeft afgewacht en gestart is met de uitvoering van de werkzaamheden. Diezelfde dag heeft zij nog contact genomen met haar raadsman en beslist om deze een beroep tot nietigverklaring met vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid te laten instellen bij Uw Raad.

Verzoekende partij heeft met gepaste spoed opgetreden.

20. In het licht van de concrete omstandigheden van de zaak, dient derhalve te worden aangenomen dat de nadelige gevolgen die door verzoekende partij worden aangevoerd en die voortvloeien uit de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing ten aanzien van het collectief belang dat verzoekende partij als natuurvereniging nastreeft, voldoende zwaar doorwegen om een procedure bij uiterste hoogdringendheid te verantwoorden.

...

VI. VERZOEK TOT VOORLOPIGE MAATREGELEN

...

40. Verzoekende partij is van oordeel dat enkel het bevelen van voorlopige maatregelen de voor haar nadelige gevolgen kan voorkomen. Zoals gezegd, zullen deze nadelige gevolgen zich manifesteren wanneer de depressie in het terrein volledig is opgehoogd en ook de overige afgravingen zijn uitgevoerd.

Vergunningsaanvrager is intussen van start gegaan met deze werkzaamheden. Gelet op het feit dat het louter gaat om reliëfwijzigingen, kunnen deze werkzaamheden (wanneer nog enkele dagen wordt gewacht om de schorsing te bevelen) volledig worden uitgevoerd. Eens dat is gebeurd, heeft de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid geen nut meer: het nadeel is dan immers al gerealiseerd.

41. Gelet op de specifieke aard van de werkzaamheden, het feit dat de nadelige gevolgen betrekking hebben op natuurwaarden (waarvan het herstel mogelijks geen realistisch scenario is) en het feit dat de aanvrager op 7 oktober 2020 van start is gegaan met de werkzaamheden, verzoekt verzoekende partij Uw Raad om – bij wijze van

voorlopige maatregel – de schorsing te bevelen zonder dat de partijen of sommige van hen zijn gehoord.

...”

Beoordeling door de Raad

Op grond van een summier onderzoek van het inleidend verzoekschrift en van de stukken waarop de Raad in de huidige stand van de procedure beschikt en vermag acht te slaan, kan in redelijkheid geen betwisting bestaan omtrent het gegeven dat in de voorliggende aangelegenheid sprake is van de vereiste uiterst dringende noodzakelijkheid.

De aanvraag betreft de reliëfwijziging van een akker in het kader van verbeterd bodembeheer. De bestreden beslissing impliceert een impact op het bestaande reliëf door een ophoging van 37 cm over een oppervlakte van 8.593 m² waarbij de laagte in het noorden van het perceel wordt weggewerkt. Volgens de bestreden beslissing is het doel van de reliëfwijziging “om de professionele landbouwactiviteit optimaal te laten plaatsvinden op dit natter perceel”.

De verzoekende partij toont op het eerste gezicht aan dat de uitvoering van de bestreden beslissing voor haar nadelige gevolgen veroorzaakt. Uit de door haar bijgebrachte foto blijkt dat de werken werden gestart. Onder voorbehoud van tegenspraak en bij gebrek aan toegang tot het omgevingsloket kan op dit ogenblik niet worden uitgesloten dat het verzoekschrift leidt tot een ernstig middel, in het bijzonder het eerste, tweede middel en derde middel, waarin onder meer een gebrekkig verloop van het openbaar onderzoek, het ontbreken van een project-m.e.r.-screening en een foutieve berekening van de buffercapaciteit in het advies van INBO worden aangevoerd.

Omdat de werken klaarblijkelijk reeds in uitvoering zijn, wordt huidige schorsing bij voorraad opgelegd ten bewarende titel en onder voorbehoud van alle rechten van partijen. De Raad beveelt derhalve bij wijze van voorlopige maatregel de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid en legt aan de eerste belanghebbende (de aanvrager) met inbegrip van haar aangestelden, het verbod op om op enigerlei wijze uitvoering te geven aan de bestreden beslissing en dit in afwachting van het arrest dat uitspraak doet over de gebeurlijke bevestiging van de thans bevolen schorsing en over de gebeurlijke handhaving van de thans bevolen voorlopige maatregel, zijnde het verbod om op enigerlei wijze uitvoering te geven aan de bestreden beslissing.

III. OPROEPING CONFORM ARTIKEL 40, §2, TWEEDE LID DBRC-DECREET

1.

Krachtens artikel 40, §2, tweede lid DBRC-decreet worden in het arrest dat de voorlopige schorsing beveelt de partijen opgeroepen om binnen drie dagen te verschijnen voor de kamer die uitspraak doet over de bevestiging van de schorsing.

De voorzitter van de tiende kamer roept op grond van artikel 40, §2, tweede lid DBRC-decreet de partijen en belanghebbenden op om te verschijnen op de zitting waarop de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid wordt behandeld.

De zitting van de Raad zal plaatsvinden op **maandag 12 oktober 2020 om 11u** in de zittingszaal **Mast**, Ellipsgebouw, B-toren (gelijkvloers), Koning Albert II-laan 35, 1030 Brussel. (artikel 65/1, §1 Procedurebesluit).

Het administratief dossier en de eventuele overtuigingsstukken kunnen op 12/10/2020 voor de zitting en vanaf 9u30 op de griffie worden geraadpleegd.

De Kamervoorzitter beslist om naast de verzoekende partij en de verwerende partij, ook volgende belanghebbenden te horen: (artikel 65/1, §1, eerste lid, 3° Procedurebesluit):

- de aanvrager, zijnde de heer Alfons VERHAERT, wonende te 2230 Herselt, Molenvloed 29.
- Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Herstelt, met kantoren te 2230 Herselt, Kerkstraat 1
- het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), met kantoren te 1000 Brussel, Havenlaan 88 bus 75
- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), met kantoren te 1000 Brussel, Havenlaan 88 bus 73

2.

Elke verzoekende partij is bij het indienen van een verzoekschrift tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid een rolrecht verschuldigd van 100 euro. Elke tussenkomende partij is bij het indienen van een verzoekschrift tot tussenkomst een rolrecht verschuldigd van 100 euro per vordering waarin een verzoekschrift tot tussenkomst is ingediend (artikel 21, §1 DBRC-decreet).

Bij de betekening van dit arrest brengt de griffier u op de hoogte van de gegevens van het Fonds Bestuursrechtscolleges, met inbegrip van het rekeningnummer, en van de toepasselijke sanctie(s) bij niet-tijdige betaling.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad beveelt bij wijze van voorlopige maatregel de schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de verwerende partij van 6 augustus 2020 waarbij aan de aanvrager een omgevingsvergunning wordt verleend voor het onder voorwaarden voor de reliëfwijziging van een akker in het kader van verbeterd bodembeheer op de percelen gelegen te 2230 Herselt, Achter de Wereld n-b, met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie G, nrs. 656C0, 659D0 en 657B0.
2. De Raad legt bij wijze van voorlopige maatregel aan de aanvrager en diens aangestelden het verbod op om op enigerlei wijze uitvoering te geven aan de bestreden beslissing.
3. De in sub 1 bevolen schorsing en in sub 2 opgelegde voorlopige maatregel gaan onmiddellijk in en dit tot de betekening van het arrest waarin uitspraak wordt gedaan over de gebeurlijke bevestiging van de bevolen schorsing en over de gebeurlijke handhaving van de opgelegde voorlopige maatregel.
4. De Raad roept de partijen en belanghebbenden op te verschijnen conform titel III. van dit arrest.
5. De uitspraak over de kosten wordt uitgesteld tot de uitspraak over de bevestiging van de schorsing.

Dit arrest is uitgesproken in zitting van 8 oktober 2020 door de tiende kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de tiende kamer,

Bart VOETS

Filip VAN ACKER